

Historia ruchu syndykalistycznego i anarchosyndykalistycznego w Niemczech

Helge Döhring

2004 (niemiecki oryginał), 14 września 2009 (tłumaczenie)

Spis treści

Co to oznacza „ruch robotniczy”?	3
Narodziny anarchosyndykalizmu i Unii Wolnych Robotników Niemiec	3
Formowanie anarchosyndykalizmu po I Wojnie Światowej	4
Alternatywa wobec autorytarnego komunizmu: Unia Wolnych Robotników Niemiec (FAUD)	7
Różnice pomiędzy scentralizowanymi związkami a FAUD	11
Przyczyny spadku członkostwa w FAUD	12
Skutki spadku liczebności	12
Napięcia i konflikty w FAUD	12
Anarchosyndykalizm poza miejscem pracy	13
Proletariackie towarzystwo wolnomyślicieli	13
Przyjaciele „wolnej książki”	14
Organizacje pomocowe	14
Stowarzyszenie na rzecz kontroli urodzeń i higieny seksualnej (RvfG)	14
„Schwarzen Scharen” (Czarny Szwadron)	14
Ruch bezrobotnych	15
Organizacje pomocnicze	15
Anarchosyndykalistyczna młodzież Niemiec (SAJD)	15
Syndykalistyczna organizacja kobiet (SFB)	15
Zmierzch FAUD	16

Syndykalizm, a ściślej rzecz ujmując anarchosyndykalizm, bywa ruchem zapomnianym. W związku z tym, ten choć nieco powierzchowny i ogólny zarys, powinien pokazać, iż nie zawsze ruch syndykalistyczny był małym, zapomnianym i nieznanym ruchem. Pomimo tego celem pracy nie jest kompleksowe zbadanie oraz opisanie wszelkich aspektów anarchizmu syndykalistycznego w Niemczech, lecz jedynie ich zarysowanie w celu wzbudzeniu ciekawości i zainteresowania czytelników.

Co to oznacza „ruch robotniczy”?

Pierwszą rzeczą, której uczy nas studiowanie historii ruchu robotniczego w Niemczech i w innych państwach jest to, że pracownicy organizowali się głównie w tzw. „partiach robotniczych” (autor dokonał tutaj pewnego uproszczenia uznając niemiecki model afiliowanych organizacji, w tym związków, przez partie polityczne za model uniwersalny i dominujący na świecie – przyp. tłumacza). W przypadku Niemiec, proletariat zrzeszał się przede wszystkim w SPD (Socjaldemokracja) oraz KPD (Komunistyczna Partia Niemiec). Dopiero po głębszej analizie dostrzec możemy również mniejsze siły robotnicze, takie jak: USPD (Niezależna Socjaldemokratyczna Partia Niemiec), CP, KAPD (Niemiecka Komunistyczna Partia Robotnicza), etc.

Naturalnie to definicja pojęcia „ruchu robotniczego” wysuwa się na pierwszy plan w analizie tych partii politycznych. Jednakże bliższa obserwacja ukazuje nam to, że niejednokrotnie organizacje te mają niewiele wspólnego z ruchem w najprawdziwszym tego słowa znaczeniu i skupiają się one głównie na kierowaniu i dyscyplinowaniu uczestników ruchu robotniczego w interesie państwa bądź kapitału.

W przeciwieństwie do nich patrzymy na idee „ruchu robotniczego” jako na coś co rozwija się w sposób organiczny i naturalny a nie na zamówienie prawodawstwa bądź kierownictwa partii politycznych. Czyli na produkt zorganizowanych pracowników najemnych, w pełni świadomych własnych celów i zadań a także unikających scentralizowanej organizacji. Dlatego nasza energia nie jest marnowana na sekciarskie konflikty „wielkich przywódców”.

Narodziny anarchosyndykalizmu i Unii Wolnych Robotników Niemiec

Korzenie „Unii Wolnych Robotników Niemiec” tkwią w niemieckiej socjaldemokracji (SPD) powstałej w czasach kaiserowskich. Scentralizowane struktury partii były niezwykle mocno podatne na prawne restrykcje wprowadzone przez kanclerza Otto von Bismarcka w postaci „ustawy antysocjalistycznej”. Po jej uchyleniu rósł sceptycyzm a wręcz sprzeciw wśród niektórych członków partii, nazywanych „localists”¹, wobec podtrzymywania tego

¹ Można to tłumaczyć jako lokalni/regionalni działacze partyjni lub mianem regionalistów

scentralizowanego modelu organizacji partii. Była to co prawda frakcja mniejszościowa, ale ciesząca się sporą popularnością w Berlinie.

Wśród rozłamowców dominowali marksiści, którzy wzmocnili swoje separatystyczne korzenie po 1891 roku kiedy SPD uchwaliło rewizjonistyczny program erfrudzki. Rok później Generalna Komisja SPD zorganizowała kongres w Halberstadt, na którym pojawiły się żądania wykluczenia owej frakcji co wkrótce doprowadziło do zreorganizowania „Wolnego Związku Niemieckich Związków Zawodowych” (FVDG), zdominowanego głównie przez „localist” a w latach późniejszych przez syndykalistów.

W późniejszych miesiącach partia podejmowała wysiłki mające na celu ponowne przyłączenie i zintegrowanie grupy wywrotowców z partią, lecz w obliczu klęski w 1902 roku kierownictwo partii postawiło ultimatum – wyłamujący się członkowie SPD mieli zaakceptować formę organizacji partii, kierownictwo i sposób organizacji związków zawodowych w przeciwnym razie mieli zostać całkowicie wykluczeni z partii oraz afiliowanych organizacji. Tymczasem FVDG dalej się radykalizował i jednocześnie poszerzył swoje szeregi do około 16 tys członków, lecz po rozłamie w partii do 1908 roku wystąpiła z niego niemal połowa członków (głównie reformistów).

Rozłamowcy opracowali wkrótce własną koncepcję obalenia ówczesnego porządku społecznego i zbudowania nowego. W dużym stopniu na ich wizję wpłynęły „gieldy pracy”, francuski ruch syndykalistyczny oraz postać Rapaela Friedeburga odrzucającego państwowe oraz partyjne organizacje.

W tym samym czasie „opozycja młodych” pod przewodnictwem Paula Kampffmeyer’a podejmowała wysiłki w celu ukierunkowania SPD na drogę syndykalizmu. W ten sposób określenie „localist” używane w odniesieniu wobec rozłamowców zostało zastąpione terminem „syndykalista”.

Niestety od tego czasu i aż do I Wojny Światowej, FVDG nie zwiększył już liczby swoich członków. W dużej mierze wynikało to z faktu, iż związek wydawał w tym czasie jedynie dwa pisma „Związek” („Einigkeit”) oraz „Pionier” jednocześnie będąc stale atakowanym zarówno ze strony urzędników państwowych, kapitalistów oraz dawnych towarzyszy partyjnych, którzy często łączyli się w wysiłkach z kapitalistami. Tymczasem teoretycy anarchistyczni tacy jak: Proudhon, Kropotkin oraz Gustav Landauer zyskiwali popularność w Niemczech.

Formowanie anarchosyndykalizmu po I Wojnie Światowej

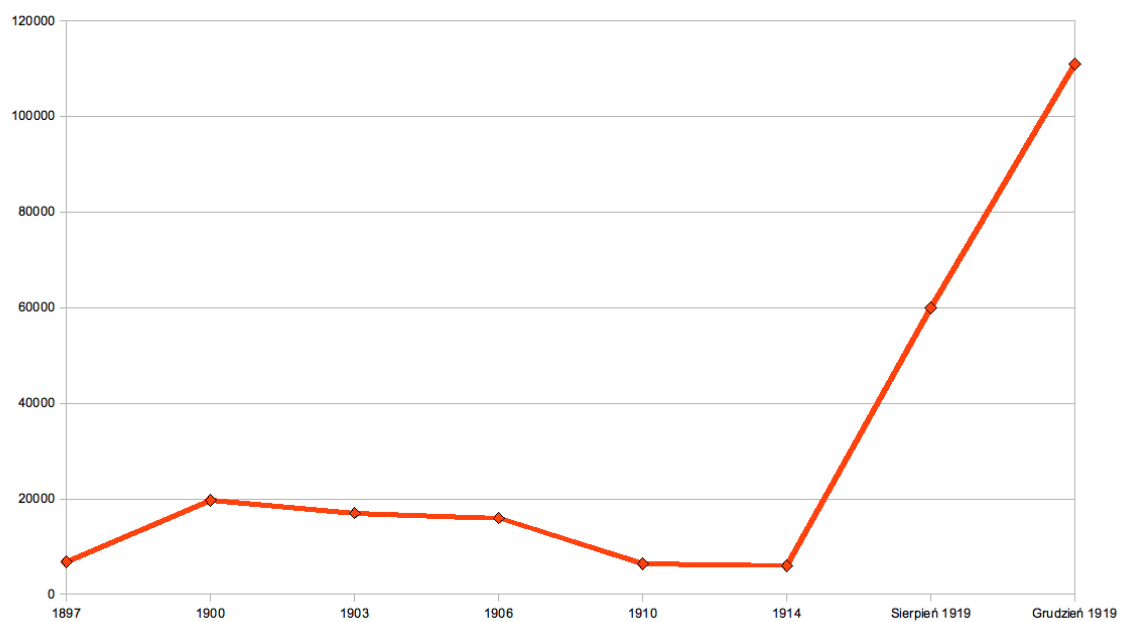
Liczebność FVDG po pierwszej wojnie światowej znacznie się zwiększyła. W dużej mierze wynikało to z faktu rozczarowania znacznej części proletariatu postawą SPD, które (w większości) opowiedziało się za wojną. W związku z tym wielu robotników przystępowało do alternatywnych organizacji, w tym oczywiście również do FVDG, które zwiększyło swoją liczebność 10-krotnie, osiągając 60 tys członków.

Organizacja oferowała robotnikom prawdziwe formy samorządności pracowniczej. Z tego też powodu zarówno przez państwo jak i reformistyczne centrale związkowe był on po-

strzegany jako jedno z zagrożeń dla koncepcji „partnerstwa społecznego”. Ponadto dla socjaldemokracji syndykaliści oraz zwolennicy „komunizmu rad” byli nocnym koszmarem i nie tylko z powodu coraz liczniejszych szeregów (do 150 tys w 1922 roku), ale głównie z powodu, że koncepcje, teorie oraz organizacja syndykalistyczna była znacznie bardziej konkretne oraz rozwinięte.

Zwieńczeniem tego procesu było wydanie „Deklaracji zasad syndykalizmu” („Prinzipienklärung des Syndikalismus”) przez Rudolfa Rockera w 1919 roku a następnie przyjęcie ich przez związek w niemal niezmienionej formie podczas 12 kongresu FVDG.

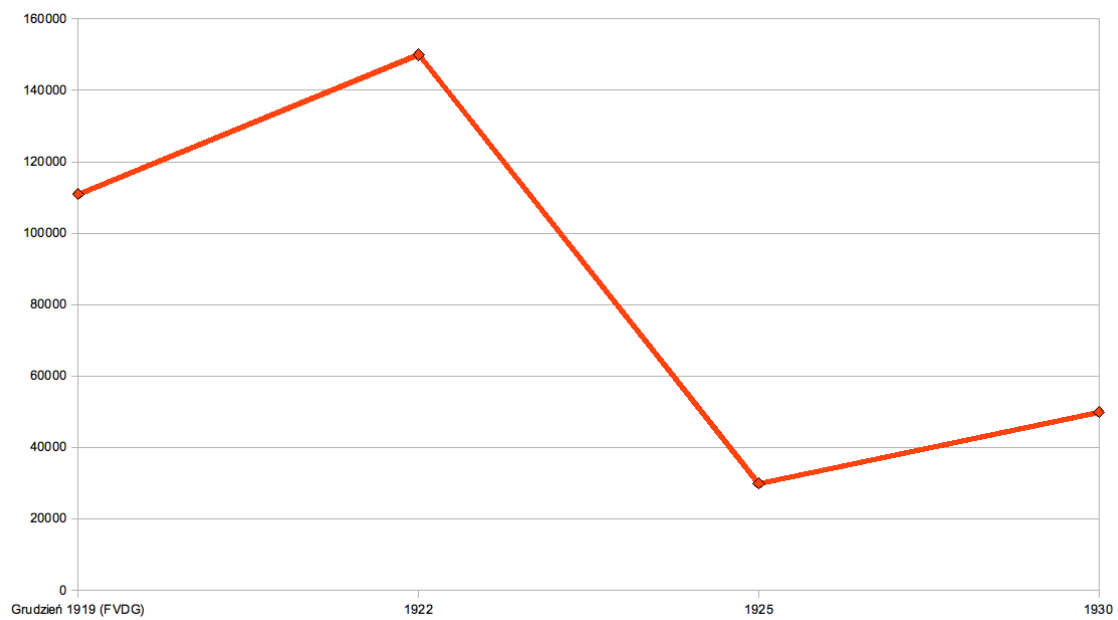
W przeciwieństwie do socjaldemokracji, która zakładała pośrednictwo struktur partii w organizacji pracy, niemieccy syndykaliści uznali taki dualizm za zagrożenie. Odrzucili oni teoretyczny podział ekonomii i polityki w celu umożliwienia organizowania się proletariatu na wszystkich poziomach. Dlatego też syndykaliści musieli organizować się we wszystkich dziedzinach życia w oparciu o społeczną odpowiedzialność w duchu zasady, iż „wolność istnieje tylko jeśli jest ona prowadzona w duchu odpowiedzialności osobistej” (R. Rocker).

Liczebność FVDG w latach 1897 - 1919

Alternatywa wobec autorytarnego komunizmu: Unia Wolnych Robotników Niemiec (FAUD)

W 1919 roku FVDG został przemianowany na „Unię Wolnych Robotników Niemiec” i oparty na dualizmie organizacji. Z jednej strony na związek składały się federacje przemysłowe, przede wszystkim zrzeszające robotników w tej samej branży i były one odpowiedzialne kwestie związane z warunkami pracy i walką codzienną (np. o wyższe płace). Z drugiej zaś strony FAUD oparty został na „Wspólnotach Robotniczych” („Arbeitsbörsen”) w skład w których wchodzi lokalni przedstawiciele organizacji o charakterze edukacyjnym i kulturowym. Były one odpowiedzialne za rozpowszechnianie anarchosyndykalistycznej propagandy.

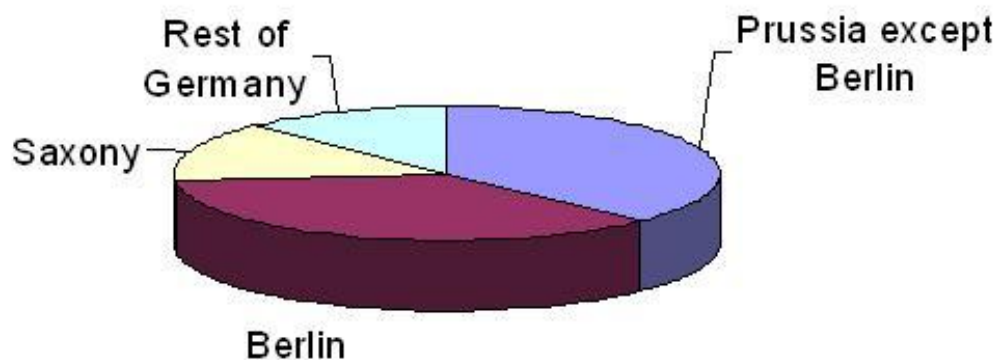
Liczebność FAUD w latach 1919 - 1930

Można przyjąć, iż syndykalistyczne zasady znalazły pełne pole do ekspresji w formule FAUD. Każdy lokalny związek zawodowy zyskał prawo do równego udziału w wewnętrznych wyborach i cieszył się równym dostępem do zasobów gospodarczych należących do organizacji. Federacja związkowa za główne narzędzie walki uznała walkę ekonomiczną a za jej największe ucieleśnienie „strajk generalny” odrzuciwszy jednocześnie parlamentarną walkę – istniejący porządek polityczny miał zostać zastąpiony wolnymi stowarzyszeniami producentów i konsumentów.

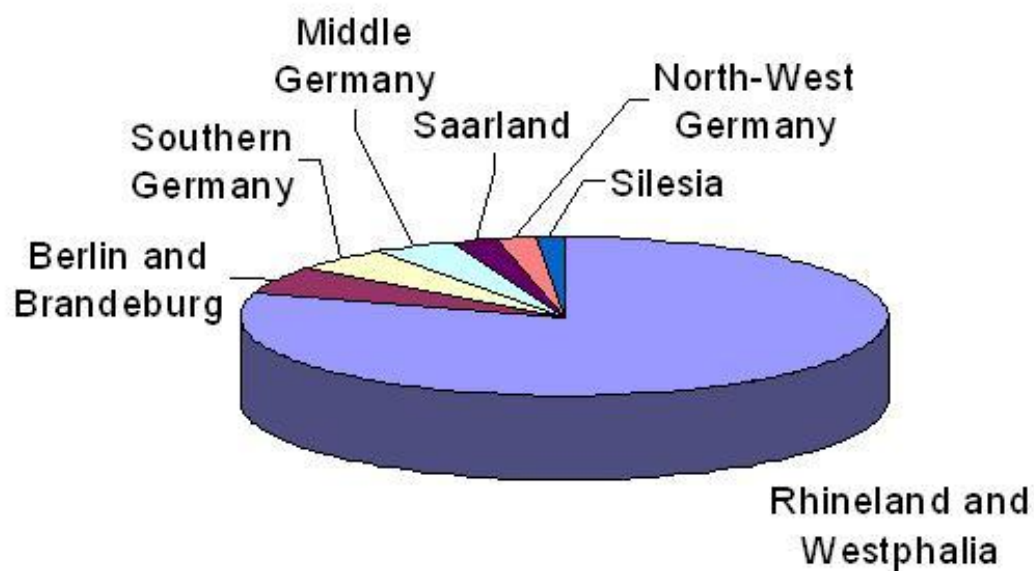
W celu sprawnego dokonania przekształceń gospodarczych po fazie rewolucyjnej, FAUD miała zagwarantować uspołecznienie środków produkcji i przejęcie przez robotników zakładów pracy. Związki miały następnie powołać coś w rodzaju „urzędu statystycznego”, które celem byłaby koordynacja tego wysiłku. Można więc przyjąć, iż niemieccy syndykaliści zapewnili realistyczną wizję dla wolnego społeczeństwa socjalistycznego stojącego w opozycji wobec modelu radzieckiego.

W przeciwieństwie do zwolenników „komunizmu rad” niemieccy syndykaliści przywiązywali duże znaczenie kwestiom politycznym uważając, że nie ma co czekać na wybuch rewolucji. Samorządne społeczeństwo wymaga przecież, aby umiejętności i zdolności niezbędne do realizacji tego zadania były stale ćwiczone oraz rozwijane. A więc najważniejszym, bieżącym zadaniem, było utrzymywanie walki klasowej w ogóle. Ponadto uważano, iż małe zwycięstwa związku mogą podnieść jego rangę.

Geographic distribution of FVdG members in 1912

Geographic distribution of FAUD members in 1921

Geograficzna struktura członkostwa

O sile i znaczeniu syndykalizmu w Niemczech świadczy fakt, iż w czasie rewolucyjnego wrzenia (1918 – 1923) wielu zwolenników „komunizmu rad” zwróciło się ku syndykalizmowi. Albowiem to właśnie syndykaliści w początkowym okresie Republiki Weimarskiej odgrywali czołową rolę w niektórych regionach kraju i spośród 12 przemysłowych sektorów, FAUD nie był w stanie stworzyć federacji przemysłowych jedynie w 5 z nich, jakkolwiek udało się je utworzyć w najważniejszych sektorach, takich jak: budownictwie, górnictwie, transporcie, obróbce metali oraz w sektorze wyrobów włókienniczych. Geograficznie, FAUD największe wpływy osiągnął głównie w Dusseldorfie (głównie wśród dekarze), Berlinie oraz Zagłębiu Ruhry (głównie w górnictwie).

Aby móc założyć lokalny związek należało zebrać przynajmniej 25 osób. Wszystkie miały przejrzystą i taką samą strukturę. Członkowie wybierali: przewodniczącego, audytora oraz dwóch skarbników mających się zająć sprawami finansowymi, koordynacją oraz działaniami agitacyjnymi.

Fritz Kater został pierwszym przewodniczącym Geschäftscommission – centralnego organu wykonawczego oraz koordynującego wybieranego mniej więcej co 2 lata podczas kongresu związku odbywającego także co 2 lata w Berlinie aż do 1933 roku.

Głównym organem prasowym FAUD w tym okresie był tygodnik „Der Syndikalist”, lecz oprócz niego wydawane były również inne periodyki często na poziomie regionalnym lub jako organy federacji przemysłowych.

Różnice pomiędzy scentralizowanymi związkami a FAUD

Począwszy od 1911 roku powiększała się skala kontrastu pomiędzy syndykalistami a scentralizowanymi oraz reformistycznymi związkami zawodowymi. Te drugie były oczywiście scentralizowane, zależne od organizacji (głównie partii politycznych w postaci afiliacji, przyp. tłumacza) posiadających fundusze określające jednocześnie zasadność ataków oraz strategię działania.

Członkostwo w tego typu związkach uzależnione było od posłuszeństwa a sama strategia działań miała charakter czysto defensywny. Reprezentowały one również interesy gospodarcze i oparły się na systemie reprezentacji co pozwoliło im uzyskać głos w procesie zarządzania produkcją.

Reformistyczne związki przyciągały robotników do siebie poprzez oferowanie im osobistych korzyści, takiej jak zapewnienie opieki zdrowotnej, wypłacanie zasiłków bezrobotnym członkom związku czy nawet pokrywanie kosztów pogrzebu. Jednak pozostawały one reformistyczne, nie chciały zmieniać ustroju kapitalistycznego, lecz dokonywać zmian w jego obrębie.

Syndykalizm był inny i w przeciwieństwie do nich FAUD został zorganizowany na zasadach federacyjnych. Lokalne związki były autonomiczne oraz samowystarczalne dzięki czemu posiadały możliwość samodzielnego działania. Współpraca oraz koordynacja została zachowana poprzez przyjęcie „solidarności” jako naczelnej zasady w walce robotników o ich interesy. Ponadto tworzone również „kasy oporu” dzięki czemu związki ogły wy-

płacać pieniądze podczas strajku robotnikom jako, że Ci w tym czasie nie mogli pobierać pensji.

Celem syndykalistów było obalenie kapitalizmu a niego jego reformowanie. Związkowcy nie szukali pokoju, lecz wojny klas, odrzucali militarizm i opierali swoją strategię walki na strajkach.

Niestety w ciągu dwóch lat (1923 – 1925) liczebność FAUD spadła do niespełna 20 – 30 tys i jedynie połowa spośród członków związku była „ideologicznie zaangażowana”.

Przyczyny spadku członkostwa w FAUD

Przyczyn spadku liczebności upatrywać możemy w wielu czynnikach: konfliktach wewnętrznych, rozwoju ustawodawstwa socjalnego oraz konkurencji ze strony silniejszych związków afiliowanych przez silne partie polityczne.

Ponadto stale nasilały się represje ze strony państwa, które zakazało działalności związku w 1923 roku. Ponadto federacja nie była w stanie zintegrować tak dużej liczby robotników, którzy dołączyli do związku na fali rewolucyjnych nastrojów.

Skutki spadku liczebności

Tak gwałtowny odpływ członków doprowadził do powstania pewnego dylematu na łonie ruchu dotyczącego dopuszczenia mieszkańców do uczestnictwa w radach zakładowych oraz objęcia ich negocjacjami oraz umowami (pomiędzy robotnikami a kapitalistami, zapewne autorowi chodzi o „układy zbiorowe”, które mogą stać się źródłem prawa wewnętrznego obowiązującego w większości systemów prawnych, przyp. tłumacz).

Oficjalnie takie działania zostały odrzucone przez związek jako niezgodne z jego zasadami. Jednakże w regionach gdzie FAUD posiadał silne wpływy (Zagłębie Ruhry oraz Nadrenia) takie praktyki były tolerowane i często okoliczni mieszkańcy uczestniczyli w radach zakładowych.

Oczywiście należy zwrócić uwagę, że same te działania nie były legalne względem prawa państwowego. Reichsarbeitsgericht (Krajowy Sąd Pracy) orzekł, iż organizacja która nawołuje do rewolucji oraz walki klas nie może być stroną w jakiegokolwiek umowie oraz negocjacjach, ponieważ neguje zasadność prawa jako takiego.

W dalszym jednak ciągu pytanie „w jaki sposób przyciągnąć robotników” pozostawało otwarte. Pchnęło to związek do poszukiwania nowych dróg i metod. Niestety większość robotników odciągnięta została poprzez dalszy rozwój ustawodawstwa socjalnego. W końcu syndykaliści postanowili rozszerzyć swoje wpływy w rolnictwie min wydając publikację „Wolny Kraj”. Niestety inicjatywa ta nie osiągnęła żadnych rezultatów.

Napięcia i konflikty w FAUD

Zmieniająca się sytuacja ekonomiczna oraz polityczna w Niemczech doprowadziła do wzrostu napięć reorganizacji związku. Przede wszystkim w centrum działalności związku zna-

laży się „wspólnoty robotnicze”, które tym samym odsunęły na boczny tor federacja przemysłowe.

Skutki tego były dwustronne: z jednej strony wzrosło zaangażowanie związku w sferze kultury oraz propagandy, lecz z drugiej strony zintensyfikowało to konflikt w ruchu, głównie na osi sposobu działalności krajowych organizacji. Jedna strona tego konfliktu dążyła do centralizacji związku poprzez szeroko zakrojoną koordynację. Druga strona dążyła do wzmocnienia autonomicznych federacji przemysłowych. Ponadto nie został rozwiązany problem zbierania funduszy strajkowych.

Ciosem dla zwolenników federacji przemysłowych okazała się decyzja podczas kongresu FAUD na którym zdecydowano, iż zbiórki pieniędzy przeprowadzać będą „wspólnoty robotnicze”. Ostatecznie doprowadziło to do rozłamu w federacji pracowników budowlanych.

Warto odnotować również, iż w tym okresie zaczęły kształtować się (bez większego sukcesu) także inne organizacje, jak np. „Niemiecka Federacja Anarchistycznych Komunistów” (FKAD), które stanowiły alternatywę wobec FAUD.

Anarchosyndykalizm poza miejscem pracy

Rudolf Rocker, jeden z niekwestionowanych ojców przywódców anarchosyndykalizmu, uważał, iż budowa socjalizmu to nie tylko kwestie ekonomiczne lecz również walka kulturowa. Dlatego też, niemieccy anarchosyndykaliści nie ograniczali się wyłącznie do organizowania się w miejscach pracy i walki ekonomicznej, ale również widzieli konieczność propagowania samorządności i samoorganizacji poprzez kulturę.

Na szczególną uwagę zasługuje rola syndykalistów w „ruchu wolnomyślicieli” oraz w „Wolnościowych Gildiach Przyjaciół Książki”.

Proletariackie towarzystwo wolnomyślicieli

Ruch wolnomyślicieli zrzeszał ponad milion członków będących przedstawicielami różnych organizacji oraz partii politycznych. Działalność ruchu w dużej mierze skupiała się na sprzeciwie wobec dominującej pozycji oraz machinacjom Kościoła zachęcając swoich członków do występowania z organizacji religijnych.

Syndykaliści aktywnie włączyli się do ruchu pomiędzy 1927 a 1928 rokiem. Pomimo tego to członkowie KPD dominowali w ruchu i współpraca z autorytarnymi komunistami stanowiła jeden z zapalnych punktów w ruchu. Zdaniem jednak większości członków FAUD nad niechęcią wobec KPD przeważała konieczność działania w ruchu tak by nie zostawiać wolnego pola komunistom.

Przyjaciele „wolnej książki”

„Przyjaciele wolnej książki” zostali założeni w 1927 roku przez FAUD we współpracy z unią własnych organizacji kulturalnych. Pierwsza gildia powstała w Lipsku a w 1929 roku udało się stworzyć szerszą sieć krajową.

Dzięki składkom członkowie otrzymywali dostęp do literatury syndykalistycznej a lokalne gildie organizowały spektakle teatralne oraz koncerty z udziałem takich osobistości jak: Erich Mühsam, Rudolf Rocker, Emma Goldman, Helene Stöcker, Bruno Vogel i Theodor Plivier.

Organem organizacji był „Besinnung und Aufbruch” („Refleksje i początek”) – początkowo miesięcznik, potem kwartalnik – na łamach którego Rudolf Rocker opublikował pierwsze fragmenty swego dzieła „Decyzja Zachodu”.

W 1931 roku ogólna liczebność organizacji wyniosła 1250 członków. Po II WŚ odtworzono organizację pod tą samą nazwą.

Organizacje pomocowe

Stowarzyszenie na rzecz kontroli urodzeń i higieny seksualnej (RvfG)

Organizacja została założona w 1928 roku na rzecz młodych kobiet oraz osób z ubogich rodzin. Głównym zadaniem tej organizacji było doradztwo osobom i rodzinom w sprawie środków antykoncepcyjnych, aborcji oraz wyjaśnienie zagadnień prawnych z tej dziedziny. Ponadto działacze tej organizacji dystrybuowali środki antykoncepcyjne.

RvfG oficjalnie była organizacją neutralną politycznie oraz religijnie i unikała kojarzenia jej z FAUD. Praktycznie jednak związki były bliskie do tego stopnia, iż przewodniczący organizacji – Franz Gampe był jednocześnie działaczem FAUD w Norymberdze. W 1930 roku organizacja posiadała 200 lokali oraz 15 tys działaczy.

„Schwarzen Scharen” (Czarny Szwadron)

W obliczu coraz większej liczby ataków na anarchosyndykalistów od końca 1920 roku zaczęły powstać organizacje bojowe, głównie w Berlinie oraz na Górnym Śląsku, broniące akcji FAUD oraz organizacji pokrewnych przed atakami komunistów a potem głównie nazistów.

Grupy te należy postrzegać jako odpowiednik „Reichsbanner” (SPD) oraz „Czerwonego frontu walki” (KPD). Sama nazwa tych grup bojowych pochodzi od ubioru członków, którzy najczęściej w całości ubierali się na czarno i nosili broń palną.

Oficjalnie grupy te nie były związane z FAUD, ze względu na protesty władz, jednak były one wspierane przez związek i wykorzystywane jako siła obronna.

Ruch bezrobotnych

Praktycznie od początku rozwoju ruchu syndykalistycznego, antykapitalistycznie nastawieni bezrobotni masowo organizowali tzw. „rady bezrobotnych” a sam związek aktywnie wspierał bezrobotnych np. poprzez uczestnictwo w manifestacjach bezrobotnych, udzielanie pomocy finansowej i społecznej, propagowanie pomocy wzajemnej oraz poprzez doradztwo.

Lecz to dopiero przesunięcie środka ciężkości w FAUD z federacji przemysłowych na rzecz „wspólnot robotniczych” pozwoliło problemowi bezrobocia urosnąć do rangi jednej z najważniejszych sfer aktywności związku czego zwieńczeniem stało się uzyskanie przez „Ruch Bezrobotnych” czołowego miejsca pośród tematów poruszanych podczas ostatniego kongresu FAUD w 1932 roku.

Organizacje pomocnicze

Anarchosyndykalistyczna młodzież Niemiec (SAJD)

Organizacja „Anarchosyndykalistyczna Młodzież Niemiec” (SAJD) powstała w 1921 roku, skupiając się początkowo na organizowaniu wycieczek pieszych, imprez a także propagowaniu anarchosyndykalizmu wśród niemieckiej młodzieży.

Z formalnego punktu widzenia była ona niezależna od FAUD, praktycznie jednak zachowała ścisły związek z FAUD. Dosyć istotnym zjawiskiem, który zaważył na dalszych losach młodzieżówki, był wewnętrzny podział oraz wybuchające konflikty w ruchu pomiędzy anarchoindywidualistami (frakcja „anty – organizacyjna”) a anarchosyndykalistami („frakcja partyzantów”) opowiadającymi się za walką klas i poszerzaniem struktur organizacyjnych.

Organem prasowym organizacji było pismo „Młodzież Ludzkości” dystrybuowane jako dodatek do „Der Syndikalist”. Struktura młodzieżówki skupiona była wokół organizowanych „biur informacyjnych” zarówno na poziomie lokalnym jak i krajowym, co przypominało nieco strukturę FAUD.

To właśnie z tej organizacji młodzieżowej wyszło wielu czołowych działaczy FAUD pod koniec lat 20-tych i na początku 30-tych, tworzącą tzw. „drugą generację” działaczy związku, która w szerszym stopniu poszukiwała sposobów na większą syntezę anarchizmu z syndykalizmem.

Syndykalistyczna organizacja kobiet (SFB)

Na początku 1920 roku powstała ogólnokrajowa „Syndykalistyczna Organizacja Kobiet” współpracująca z Geschäftscommission. Nie odniosła ona jednak zamierzanego sukcesu i w większość grup lokalnych została rozwiązana krótko po powstaniu.

Zasadniczo organizacja ta włączyła się w debatę dotyczącą problemu czy kobiety w przemyśle tworzą oddzielny sektor produkcji. Jednak same działaczki zajmowały się głównie

kwestiami propagowania dbałości o higienę seksualną, kwestiami aborcji oraz wspieraniem strajkujących mężczyzn.

Organem prasowym SFB był dodatek do „Der Sindikalist” zatytułowany „Der Frauenbund” („Liga Kobiet”). Jednak co ciekawe – na łamach pisma organizacja prezentowała raczej poglądy zachowawcze jeżeli chodzi o kwestie pracy kobiet i struktury zatrudnienia. Dla większości członkiń równość płci nie oznaczała równego dostępu do zatrudnienia w „fabrycznych molochach” lecz uznania „prac domowych” oraz wychowania dzieci również za formę pracy zawodowej, zachęcając jednocześnie kobiety zatrudniane w przemyśle do wstępowania do istniejących już federacji przemysłowych.

Zmierzch FAUD

Związek na początku lat 30-tych zaczął dostrzegać zagrożenie płynące ze strony nazistów i podczas ostatniego kongresu (na Wielkanoc 1932 roku) podjęto decyzje mające przygotować związek na ewentualność przejęcia przez nazistów władzy.

Przed wszystkim uznano za niezbędny krok rozwiązania Geschäftscommission oraz lokalnych stowarzyszeń zanim naziści uchwaliliby formalny zakaz działalności związku co zdaniem uczestników kongresu umożliwiłoby stworzenie ogólnokrajowej sieci w celu podjęcia dalszej działalności w podziemiu.

Zgodnie z przewidywaniami niemal natychmiast po przejęciu władzy przez nazistów działalność FAUD (jak i innych partii oraz związków) została zakazana a członkowie Geschäftscommission zatrzymani przez policję. W związku z tym większość działaczy albo zeszło do podziemia albo wyemigrowało (głównie do Hiszpanii). Wkrótce podziemne kierownictwo związku zostało przeniesione z Erfrutu do Lipska próbując stawiać opór nazistowskiemu terrorowi. Natomiast Ci którzy wyemigrowali do Hiszpanii utworzyli w tym kraju „Gruppe DAS”, która wzięła aktywny udział w hiszpańskiej rewolucji.

Po II Wojnie Światowej anarchosyndykaliści którzy pozostali w Niemczech utworzyli „Federację Wolnościowych Socjalistów” (FFS) wydającą magazyn „Wolne Społeczeństwo”. Jednakże w latach 50-tych działalność organizacji praktycznie zamarła z powodu niemożności przyciągnięcia nowych osób do ruchu.

Anarcho-Biblioteka
Dobry pieróg to wywrotowy pieróg

Helge Döhring
Historia ruchu syndykalistycznego i anarchosyndykalistycznego w Niemczech
2004 (niemiecki oryginał), 14 września 2009 (tłumaczenie)
<https://drabina.wordpress.com/2009/09/14/historia-ruchu-syndykalistycznego-i-anarchosyndykalistycznego-w-niemczech/>
tłum. Maciej Drabiński. tłumaczenie jest kontekstowe i skrócone (bez m. in. podsumowania). niemiecki oryginał można zobaczyć tutaj -
<http://www.syndikalismusforschung.info/asgerger.pdf>. zobacz też dłuższy autorski tekst Drabińskiego na ten sam temat „Historia anarchosyndykalizmu w Niemczech” -
<https://pl.anarchistlibraries.net/library/maciej-drabinski-historia-anarchosyndykalizmu-w-niemczech>

pl.anarchistlibraries.net